N° 97.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 3 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten November.

Gisteren middag ten één ure is aan het Ministerie van buitenlandsche zaken de overeenkomst nopens de Russische grenzen van Bessarabie onderteekend.

— De heer *Fould*, de minister van Staat, is van zijne reis naar Londen alhier teruggekeerd.

— Zaturdag jl. is de zitting van het Wetgevend Ligchaam van Frankrijk zonder plegtigheid geopend. De heer *de Morny* aanvaardde het hem door den Keizer opgedragen voorzitterschap met eene toespraak; hij wees op de vruchten die de staatkunde van het keizerlijke gouvernement binnen en buiten 's lands droeg, en hij besloot aldus:

»Blijven wij getrouw aan de beginselen waardoor de vorige vergadering geleid is. Houden wij ons aan de overtuiging dat de ware onafhankelijkheid noch in blinde goedkeuring noch in bestendige tegenkanting gelegen is, dat onderlinge overeenstemming der groote staatsmagten het eerste vereischte is voor de algemeene rust, en dat zelfs eene volmaakte constitutie slecht zou werken indien zij niet met wijsheid toegepast wierd."

Men herinnert zich dat bij de algemeene verkiezingen zes tegenstanders der thans in Frankrijk bestaande orde van zaken tot leden van het Wetgevend Ligchaam gekozen zijn: twee van hen hebben zitting genomen na den vereischten eed van trouw aan Keizer en constitutie afgelegd te hebben; drie hebben daartoe niet kunnen besluiten; de zesde, de generaal *Cavaignac*, is onlangs overleden.

— Het Wetgevend Ligchaam van Frankrijk heeft officiele kennisgeving ontvangen, dat het na het onderzoek der geloofsbrieven verdaagd zal worden, om den 18den Januarij aanstaande tot afdoening van zaken weder bijeen te komen.

— Het gewigtigste finantieel nieuws is heden dat de Bank van Frankrijk de som van vijftig millioenen francs aan de groote spoorwegmaatschappijen, tot voortzetting van hare aangevangen werken, geleend heeft, onder voorwaarde dat zij, tot nader bevel, geene obligatien meer zullen uitgeven.

— Gisteren nacht ten half drie ure is in het kasteel van Vincennes een groot ongeluk gebeurd. De derde verdieping van den klokkentoren, welke tot hoofdingang dient, is ingestort, en 25 soldaten, benevens 5 gevangenen, welke zich in de korps de garde bevonden, zijn onder het puin bedolven. Men is met het wegruimen van het puin bezig, om de slagtoffers daar onder uit te halen. Zoodra de Keizer deze treurige tijding ontving heeft hij zich in een open rijtuig naar Vincennes begeven.

Onder het puin van den gedeeltelijk ingestorten toren van het kasteel te Vincennes waren gisteren morgen reeds drie lijken gevonden, terwijl nog vijftien anderen onder den steenhoop bedolven lagen. De wachthebbende officier en de vijf schildwachten hebben gelukkig hun leven nog in tijds kunnen bergen, terwijl ook een sergeant, die insgelijks reeds onder het puin lag, met bovenmenschelijke krachtsinspanning nog zoo ver heeft kunnen voortkruipen dat hij kon adem halen en zijne zwakke hulpkreeten doen hooren.

— De telegraaf brengt berigt dat de Koningin van Spanje Zaturdag jl. gelukkig van eenen zoon bevallen is. De jong geborene is de vermoedelijke erfgenaam der kroon.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten November.

Onlangs is gemeld dat de sterkte der Oostenrijksche troepen in den Kerkelijken Staat veel verminderd was. Een uit eene geloofwaardige bron medegedeeld schrijven uit Ancona van den 18den dezer zegt dat een Oostenrijksch regiment uit Bologna vertrokken en naar gene zijde van den Po teruggekeerd maar door een ander Oostenrijksch regiment vervangen is, zoodat die stad nog altijd 4300 Oostenrijkers benevens twee batterijen artillerie in garnizoen had, en dat het garnizoen van Ancona uit 3000 Oostenrijkers en eene batterij artillerie bestond.

— Berigten uit Konstantinopel van den 18den dezer bevestigen de reeds medegedeelde tijding dat de Porte voorzorgmaatregelen tegen woelingen in de noordwestelijke provinciën van Europesch Turkije genomen en bevel gegeven heeft om een tiental bataillons aan den Donau bij Widdin te vereenigen.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten November.

Donderdag aanstaande zal de zitting van het Engelsche Parlement door de Koningin in persoon geopend worden. Terstond daarna zal het gouvernement, naar de verzekering der *Times*, eene bill indienen strekkende om het bestuur over Indie aan de Oost-Indische Compagnie geheel te ontnemen en uitsluitend aan de Britsche kroon op te dragen.

— Het gerucht dat de Regering voornemens zijn zou de geheele afschaffing der Oost-Indische Compagnie aan het Parlement voor te stellen wordt door het ministerieel dagblad *Observer* voorbarig genoemd, uit hoofde zoowel de finantiele als de militaire gesteldheid van Indie hinderpalen daartegen zoude opleveren. Nogtans acht genoemd blad het mogelijk dat men tot eene meerdere ineensmelting van het Indisch met het binnenlandsch bestuur zal overgaan.

— De ministeriele *Morning Post* zegt, in een reeds vroeger vermeld artikel: »Al wat buitenlandsche dagbladen omtrent de aanwerving van een vreemden-legioen voor de Britsch-Indische krijgsdienst berigt hebben, is onwaar en ongegrond. Tot geenerlei aanwerving van buitenlanders is door het Britsche gouvernement magtiging verleend. Wel hebben wij uit bijna alle staten van Europa aanbiedingen van bijstand in manschappen ontvangen; doch hoe aangenaam dit blijk van toegenegenheid ook ware, reeds in den beginne is, en voorzeker geheel in den geest onzer natie, door lord *Palmerston* besloten dat de Indische opstand door de Britsche wapenen alleen gedempt zou worden. Met Engelsch bloed is Indie veroverd; met Engelsch bloed alleen kunnen wij het behouden. Het is hier de vraag niet, hoe rijk wij zijn, of wij waardgelders kunnen bekomen en betalen, maar alleen of onze natie moed en kracht heeft, het is alleen de vraag, wat Groot-Britannie kan en durft. Zoo die taak ons te zwaar is, dan zal geen vreemden-legioen Indie voor ons behouden of onzen roem herstellen. Doch wij zullen toonen dat onze moed en geestkracht nog even groot zijn als ooit, dat wij als militaire mogendheid nooit hooger stonden dan thans, kortom dat Engeland nooit beter in staat geweest is om zich op den eersten rang onder de veroverende natien staande te houden."

— De uit Engeland afgezonden troepen, van wier aankomst in Indie men reeds berigt heeft, zijn 3000 man sterk. Buitendien waren op Ceylon omstreeks 2100 man uit Engeland aangekomen. De eerste zeilschepen, die met troepen uit Engeland naar Indie gestevend zijn, hebben hunne bestemming nagenoeg even spoedig bereikt als de eerste stoomschepen. De eerstvolgende landmail zal, naar men in Engeland hoopt, tijding brengen van de aankomst van 19,000 man troepen uit Engeland; met deze magt zal de generaal *Colin Campbell* waarschijnlijk in het begin der maand December te velde trekken om den reeds geknakten opstand in Bengalen allerwege geheel te dempen.

— De jongste Indische brievenmaal heeft brieven uit Calcutta van 22 October overgebragt. De invoerhandel had eenige neiging tot verlevendiging, maar de handelsberigten uit het binnenland waren sedert de bemagtiging van Delhi, die de operatien gestremd heeft, minder voldoende, dewijl de geringe veiligheid der wegen het aankomen der levensmiddelen belette. De bank van Bengalen, wier geldkas uitgeput is, zal, dacht men, genoodzaakt zijn de schuldbrieven der Compagnie te verkoopen, hetwelk niet dan met groot verlies zal kunnen geschieden. — De te Delhi benoemde krijgsraad zal, behalve den Koning, ook de van zamenzwering beschuldigde aanzienlijke ingezetenen der stad vonnissen. De majoor *Burton*, agent der Compagnie te Kotah, heeft den 13 October de inneming van Delhi bij proclamatie aan de bevolking bekend gemaakt. Niet slechts heeft deze geen geloof aan die tijding geslagen, maar twee regimenten geraakten bij deze gelegenheid zoo zeer in woede, dat zij oproerig werden en de woning van den majoor en van diens zonen aanvielen, die na een wanhopigen wederstand, vermoord zijn. — Eenige troepen waren naar Lahore op marsch, met het doel om dat gedeelte van Indie te gaan bevredigen.

— Men blijft te Londen werkzaam om het monsterschip de *Leviathan* te water te brengen: in den laatste dagen is het gelukt, het in beweging te brengen en een veertigtal voeten op de helling te doen dalen.

— Uit New-Orleans wordt gemeldt dat *Walker*, de vrijbuitershoofdman, aldaar door de eedgenootschappelijke overheid in hechtenis genomen maar onder borgtogt ontslagen en terstond met een honderdtal zoogenaamde landverhuizers naar Nicaragua scheep gegaan is.

— De Mormonen hebben eene eerste daad van opstand gepleegd, door ammunitietreinen die aan de regering toebehoorden tegen te houden en te bemagtigen. Men schat de beschikbare troepen der Mormonen op 2200 man en vermoedde dat zij zich gereed maakten om de troepen, welke het Kabinet van Washington op het ontvangen van de tijding des opstands tegen hen heeft uitgezonden, aan te tasten.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten December.

De kardinaal-aartsbisschop van Mechelen heeft aan de geestelijken en de geloovigen van zijne dioecese een mandement betrekkelijk de verkiezingen gerigt, hetwelk zich door gematigdheid onderscheidt.

»De hagchelijke gesteldheid, waarin ons dierbaar vaderland zich op dit oogenblik bevindt, maakt het ons (zegt de praelaat onder anderen) tot pligt uwe aandacht te vestigen op de verkiezingen, welke den 10den December aanstaande zullen plaats hebben. Te dien einde zullen wij de raadgevingen herhalen, die wij reeds meermalen tot u gerigt hebben.

»Het is voor ieder goed Christen pligt, tegelijkertijd zijns vaderlands mede te werken: hij behoort zijne rust op te offeren, de behartiging zijner zaken te schorsen, en zich zelfs aan verliezen en onaangenaamheden bloot te stellen, wanneer zulks voor het algemeen welzijn noodig is.»

»Alzoo zijn de stemgeregtigden in gemoede verpligt om van dat regt gebruik te maken door aan de verkiezingen deel te nemen; men dwaalt als men meent dat men zich daarvan zonder gemoedsbezwaar onthouden kan.

»Vervolgens mogen de kiezers hunne stem aan geene anderen geven dan die ze in de daad waard zijn.

»Eindelijk behooren zij, om tot eene goede keuze te geraken, onderling overleg te houden en afspraken te maken, hunne bijzondere meeningen op te offeren en niet te vergeten dat eene goede keuze van eene enkele stem kan afhangen."

Zich vervolgens bepaaldelijk tot de geestelijkheid wendende zegt de praelaat:

»Zeer waarde mede-arbeiders, terwijl wij u tot ijverige behartiging dezer gewigtige aangelegenheid aansporen, vermanen wij u tevens tot groote voorzigtigheid en behoedzaamheid. Alle pogingen van de vijanden des geloofs hebben sedert lang de strekking om de geestelijkheid hatelijk te maken, en om haar het vertrouwen der geloovigen te doen verliezen, opdat zij vervolgens gemakkelijker hunner valsche leeringen kunnen verbreiden. Met dat doel is het, dat zij onophoudelijk ongerijmde geruchten en lasteringen verbreiden, aan de geestelijkheid heerschzuchtige en hebzuchtige inzigten toedichten en plannen wier uitvoering, indien zij mogt worden beproefd, door haar in de eerste plaats zou tegengewerkt worden. Zeer dierbare mede-arbeiders, gij moogt die onregtvaardige beschuldigingen verachten, want niets, dat is onze vaste overtuiging, zal men u het vertrouwen van uwe kudde kunnen onttrekken; maar tevens behoort gij al wat in de daad eene blaam op onze heilige bediening zou kunnen werpen, zorgvuldig te vermijden.

»Gij moogt u op den kansel niet in politieke beschouwingen inlaten; gij moet u van alle hatelijke wenken onthouden en van al wat iemand, wien ook, zou kunnen beleedigen. Gij moet u bepalen tot het inprenten der boven aangewezen pligten, opdat de geloovigen ze met des te meer ijver en stiptheid vervullen, voor het heil der godsdienst, voor 's lands nut en geluk."

— Te Brussel bestaat een politiek genootschap, hetwelk zich de kiezersvereeniging van den arbeidenden stand noemt. Het heeft eene verklaring aan de kiezers van de hoofdstad en de omstreek gerigt en in het Fransch en Vlaamsch onder de arbeidende klasse doen verspreiden, welke onder anderen het volgende inhoudt. Er bestaan in Belgie twee partijen: de liberale en de katholijke. Beurtelings hebben zij het hoog gezag in handen gehad, en telkens hebben zij de teugels van het bewind moeten laten varen omdat zij uit onbekwaamheid of kwaadwilligheid de belangen van de meerderheid der natie miskend, en die van eene rijke en reeds bevoorregte minderheid begunstigd hebben.

Op grond hiervan worden twee schoenmakers en een schrijnwerker als kandidaten aan de kiezers aanbevolen, benevens zes leden van hoogeren stand, onder welke de heeren *de Potter*, *Jottrand* en *Bartels*, allen bekend uit den revolutietijd, behooren, alsmede de heer *Defré* een Brusselsch advokaat, die sedert lang de geestelijkheid in kwaadaardige schotschriften vol talent bestrijdt, en openlijk als lofredenaar van den befaamden volksmenner *Mazzini* opgetreden is. Desniettemin is de heer *Defré* ... te Brussel, welke den uitslag der verkiezingen, daar ter stede doorgaans in hare magt, heeft als kandidaat voorgesteld, bij voorkeur boven den heer *Ch. de Brouckère*, den burgemeester van Brussel; hetgeen, naar verzekerd wordt, aan de ministers zeer onwelgevallig is en in de hoogste kringen bekommering baart.

— Vijf leden van het afgetreden kabinet hebben zich voor de aanstaande verkiezingen kandidaat gesteld, namelijk de heeren *de Decker*, *Mercier*, *Nothomb*, *Dumon* en *Vilain XIIII*.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den December.

Gisteren is de Commissie ontbonden, welke gedurende eene maand tijds alhier is vergaderd geweest, tot het afnemen van het officiers-examen van 67 onder-officieren der drie verschillende wapens. Naar men verneemt, is de uitslag zeer gunstig en zouden aan de vereischten van het voorschrift van examen beantwoord hebben: 51 aspiranten van de Infanterie, 8 van de Kavallerie en 5 van de Artillerie, waarvan 2 voor Oost-Indie; behoudens het practisch onderzoek, hetwelk de Kavalleristen nog te 's Gravenhage moeten ondergaan.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag zijn ingekomen: 1°. een wets-ontwerp tot verlenging van den termijn tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistelleerd; en 2°. een wets-ontwerp tot goedkeuring van verschillende artikelen van het op 27 October te Brussel gesloten verdrag tusschen Nederland en Belgie.

De Kamer heeft hoofdstuk XI der Staatsbegrooting voor 1858 (*Departement van Kolonien*) toen in behandeling genomen. Aan de algemeene beschouwingen namen deel de heeren: Blaupot ten Cate, Stolte, Gevers Deijnoot, Sloet tot Oldhuis, Hoynck van Papendrecht, van Hoëvell, van Lynden, Hoffman, Bosscha, Delprat en ter Bruggen Hugenholtz.

De onderwerpen welke de leden achtereenvolgens behandelden betroffen de emancipatie en den toestand der slaven in West-Indie, de reductie van courtagie van makelaars, de stoompakketvaart tusschen Nederland en Indie, de wijziging der handelstarieven in Nederlandsch Indie, het zoutmonopolie en het pandelingschap aldaar, de quaestie van het herstel van het Indisch muntwezen en de uitvoering aan de muntwet gegeven, het drukpersreglement, de hervorming der akademie te Delft, het in bezit nemen der Kokos-eilanden door Engeland, de wettelijke regeling van het beheer der Indische geldmiddelen, en de inrigting der begrooting zelve van hoofdstuk XI. De Minister van Kolonien heeft de beschouwingen der onderscheidene sprekers beantwoord.

Na de goedkeuring der onderscheidene artikelen van het wets-ontwerp, is hoofdstuk XI met 43 tegen 16 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren: van Hoëvell, Reinders, Jespers, Dullert, Stolte, Anemaet, de Lom de Berg, ter Bruggen Hugenholtz, Storm, Thorbecke, Westerhoff, van Eck, Zylker, Meeussen, Poortman en van Wintershoven.

Hoofdstuk XII der Staatsbegrooting (*Onvoorziene uitgaven*) is, nadat deswege het woord was gevoerd door de heeren Poortman en van Nispen van Sevenaer en den Minister van Finantien, aangenomen met 48 tegen 2 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren van Bosse en Anemaet.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag zijn achtereenvolgens behandeld de volgende onderwerpen:

1°. de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van het regeringsverslag van het beheer en den staat der Oost-Indische bezittingen over 1854, strekkende om een afschrift van het rapport te verzenden aan den Minister van Kolonien, over welke conclusie het woord voerden de heeren: ter Bruggen Hugenholtz en Elout van Soeterwoude en de Minister van Kolonien;

2°. de conclusien van de rapporten op:

a. de overeenkomst met Portugal tot regeling der voorwaarden waarop de consulaire agenten in de overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten;

b. de overeenkomst met Turkije tot gelijk einde gesloten;

strekkende beide conclusien om de gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen.

De drie conclusien werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd;

3°. 5 wets-ontwerpen tot naturalisatie werden zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen;

4°. het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Landsdrukkerij voor 1858, werd met algemeene (58) stemmen aangenomen;

5°. het wets-ontwerp tot voorziening in de finantiele belangen der gemeente Haarlemmermeer, werd met 36 tegen 24 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Baud, Anemaet, van Foreest, van Heiden Reinestein, van Eck, Hoffman, Luyben, van der Poel, Noltbenius, Hoekwater, Godefroi, van Lynden, Bieruma Oosting, de Brauw, de Kempenaer, Gevers Deijnoot, Poortman, Bosscha, Heemskerk, Delprat, van Franck, van Deinse, Hengst en Stolte.

6°. het wets-ontwerp tot regeling der benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen. De Kamer heeft de beraadslaging over deze voordragt verdaagd tot een nader te bepalen dag, na de verklaring gehoord te hebben van den Minister van Justitie, dat het departement van Oorlog bij deze aangelegenheid betrokken was, doch ten gevolge van de aanvraag van den Minister van Oorlog aan Zijne Majesteit om zijne betrekking ontheven te worden, niet ... vertegenwoordigd kon worden;

7°. de wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Limburg, die achtereenvolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen werden aangenomen;

8°. het wets-ontwerp tot aanvulling der wetten omtrent den accijns op het zout, waarover de heeren ter Bruggen Hugenholtz, van Bosse, van Deinse en de Minister van Finantien het woord voerden. Na eene wijziging gebragt in art. 8, ten gevolge van de aanneming van een amendement van den heer van Bosse, waardoor uit dat artikel wegvielen de woorden; *of het noodige werkvolk te leveren*, en de goedkeuring van de overige artikelen, werd het wets-ontwerp met algemeene (60) stemmen aangenomen.

— Gisteren is de Tweede Kamer niet vergaderd geweest. — Heden

zou de Kamer in behandeling nemen het voorstel tot opheffing van den accijns op het geslagt.

— Het heeft den Koning behaagd, onder dagteekening van den 30sten November te nemen het navolgende besluit:

Gelet op het aan Ons door Onzen Minister van Oorlog te kennen gegeven verlangen;

Gezien het door hem gedaan verzoek, dd. 28 dezer, lit. *B* 28, om eervol ontslag uit zijne betrekking van Minister van Oorlog,

Hebben goedgevonden en verstaan:

a. aan Onzen luitenant-generaal baron *Forstner van Dambenoy*, met den eersten Januarij 1858, een eervol ontslag te verleenen uit de betrekking van Onzen Minister van Oorlog, onder dankbetuiging voor de groote goede en gewigtige, aan Ons, aan den Lande, en in het bijzonder aan Ons Leger bewezene diensten;

b. Onzen luitenant-generaal baron *Forstner van Dambenoy* te benoemen tot Onzen Minister van Staat.

En zullen afschriften dezes enz.

— Sedert de afstemming van het hoofdstuk X (*oorlog*) der Staatsbegrooting voor den jare 1858, en sedert de mededeeling, door den minister van oorlog, baron *Forstner van Dambenoy*, gedaan, dat hij het stellig voornemen heeft af te treden, worden er in de residentie verschillende personen genoemd, die, naar men verzekert, voor de betrekking, die openvallen zal, in aanmerking zouden komen. Zonder nu voor de waarheid daarvan te willen instaan, en zonder nog te kunnen verzekeren, dat deze vacature al reeds zoo spoedig ontstaan zal, vermeldt men die namen als bloote geruchten. Het zijn de heeren: *van Meurs*, oud directeur van den artillerie- en constructiewinkel te Delft, thans belast met de directie van 's Rijks gieterij van metalen geschut aldaar; *Dibbets*, majoor der administratie, gedetacheerd bij het deprtement van oorlog; de kolonel *Singendonck*, inspecteur van het wapen der artillerie, en *Storm van 's Gravesande*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De tijd zal leeren wat er van die geruchten zij.

Volgens nadere berigten uit 's Hage zou voor de betrekking van Minister van oorlog bovenal in aanmerking komen de generaal-majoor *Singendonck* inspecteur van het wapen der artillerie. Aan de kamer zou eene halfjarige credietwet worden aangeboden door den minister van marine *Lotzy*.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 1sten dezer, n°. 42, goedgevonden, te benoemen tot generaal-majoor en gouverneur der Koninklijke Militaire Akademie den kolonel *J. Scheltus*, kommandant van het regiment grenadiers en jagers, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst.

— Bij Koninklijk besluit van den 21sten November 1857, n°. 64, is aan den kapitein der artillerie van de landmagt in West-Indie *C. Janse* een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

— Bij de Tweede Kamer is ingekomen een adres van den Raad der gemeente Tilburg, betrekkelijk den aanleg van spoorwegen.

— De laken-, duffel- en baai-fabrieken te Tilburg, hebben dit jaar steeds druk doorgewerkt, terwijl de verzendingen, zoowel naar Holland als het buitenland van jaar tot jaar blijven toenemen, een bewijs, dat het Tilburgsche fabrikaat steeds meer gezocht wordt en de concurrentie met het buitenland kan volhouden. De uitgebreidheid die het fabriekwezen aldaar in de laatste jaren heeft verkregen is verbazend, in den loop van dezen zomer werden weder eenige fabrieken aanzienlijk vergroot, terwijl thans nog twee nieuwe in aanbouw zijn, welke beide door stoom gedreven zullen worden. Het aantal stoomfabrieken aldaar zal dus weldra op veertig gebragt zijn.

— De Minister van Oorlog heeft ter kennis van gegadingden gebragt, dat er voor eenige timmerlieden, metselaars en smeden gelegenheid bestaat om voor de dienst in West-Indie te worden aangenomen. De personen, die daartoe genegen zijn, zullen zich als werklieden bij de escouade militaire werklieden in Suriname voor den tijd van zes jaren aan de militaire dienst moeten verbinden: zij zullen als kannoniers der 1ste klasse een deel van de bezetting dier kolonie uitmaken; op denzelfden voet worden behandeld, doch uitsluitend voor de dienst van het bouw-departement bestemd blijven, en boven en behalve de soldij van 46 cents daags, 1 ration vivers en voorts kleeding, ook nog eene toelage van 50 cents voor elken werkdag genieten. De gegadigden zullen zich behooren aan te melden bij den kolonel directeur der artillerie-, stapel- en constructiemagazijnen te Delft.

— In de Zaturdag ll. gehouden zitting van den Gemeenteraad te Nijmegen is besloten, zich op nieuw te wenden tat Z. M. den Koning, met de dringende bede om de stad te ontlasten van het binnen hare muren geborgen buskruid. Ook vereenigen zich de ingezetenen tot het teekenen van een request voor hetzelfde doel, dit stuk bevat reeds verscheidene honderde handteekeningen.

— Den 15 December e. k. zal van Harderwijk naar het Nieuwediep vertrekken, om den 12den daaraanvolgende aldaar over te gaan aan boord van het schip *Doggersbank*, bestemd naar Oost-Indie, een detachement suppletietroepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder het kommando van den 1sten luitenant der artillerie *C. M. J. W. Rijnen*, als medegeleiders der 1ste luitenants *P. L. Bogaart*, *C. L. H. von Freytag van Overstraten*, alsmede de officier van gezondheid 3de klasse *J. J. Postma*.

— Uit Heusden schrijft men van den 27sten Nov.: Naar aanleiding eener vacature voor de stadsschool alhier, welke ontstaan is door het vertrek van den heer *van Kluiven* naar eene bijzondere school te Gorinchem, hebben zich 17 aspiranten onderworpen aan een reeds vroeger plaats gehad hebbend vergelijkend examen; gisteren is door de gemeenteraad alhier benoemd geworden tot haren onderwijzer de heer *F. H. Scheffelaar Klots*, secondant te Bergen-op-Zoom.

— Van Apeldoorn wordt gemeld dat de werklieden aan den put bij het aardhuis te Hoogsoeren, ll. Donderdag op eene diepte van 254 voet, water ontdekt hebben. Naar men zegt is aan Z. M. eene kruik van dat water aangeboden, en is het uitmuntend van smaak.

— Men verneemt, dat de gepensioneerde generaal ridder *de Stuers* te Maastricht was begrepen onder het getal legatarissen van *Napoleon I.* De generaal heeft het legaat van 400 francs voor zich zelf niet willen aannemen, maar heeft zich tot den burgemeester van die stad gewend, met verzoek het in vier gelijke deelen ter hand te stellen aan de vier oudste dienaars van de Republiek en het eerste Keizerrijk, te Maastricht woonachtig, die van dat legaat geen deel zouden hebben ontvangen.

— Wij vestigen de aandacht van Heeren Onderwijzers in dit gewest op een door de Provinciale Commissie van onderwijs in Noordbrabant, in hare jongste vergadering van 6 October ll., vastgesteld *Reglement van het Fonds voor Weduwen en Wezen van Onderwijzers in de Provincie Noordbrabant*, herzien en gewijzigd ten gevolge der aanstaande invoering eener nieuwe schoolwet, welk Reglement door den druk algemeen verkrijgbaar is gesteld.

— De *Staatscourant* deelt wederom eenige bijzondere berigten mede omtrent den toestand van Nederlandsch Indie, welke met de laatste mail den 11 October jl. van Java vertrokken, alhier aangebragt zijn.

Eenige met zwaar onweder gepaard gaande regenvlagen kondigden, zoo als gewoonlijk, ook dit jaar, de intrede van den west-mousson aan. Deze afwisseling van temperatuur, na de felle droogte, waarvan in de vorige berigten werd melding gemaakt, is van zeer weldadigen invloed geweest op den plantengroei en den algemeenen gezondheidstoestand.

Mogen wij ons alzoo verheugen in deze gunstige wending van de weersgesteldheid, ook andere omstandigheden geven stof tot blijdschap en dragen er voor een groot deel toe bij om de rust en tevredenheid, die in sommige onzer bezittingen dreigde gestoord te worden, thans als hersteld en gehandhaafd te mogen beschouwen.

De overmoed, en de aanmatigingen van den fettor van Takaip, een landschap, onderhoorig aan den Keizer van Groot-Sonnebait op Timor, deden na herhaaldelijk doch vruchteloos aangewende pogingen bij den Keizer om hierin verandering te brengen, reeds sedert eenigen tijd besluiten, om beiden te dier zaken te bestraffen.

Verschillende omstandigheden, doch vooral de noodzakelijkheid om ten gevolge van den staat van spanning en gisting, die vroeger in de Lampongsche districten, in Bonie en in Palembang heerschte, onze middelen niet te zeer te verdeelen en te versnipperen, waren nogtans oorzaak dat die bestraffing telkens moest worden uitgesteld. Sedert is de expeditie naar de Lampongs naar wensch afgeloopen en wordt daar een hoe langer zoo meer toenemende staat van rust en orde waargenomen. Door den dood van den Koning van Bonie en ten gevolge van de betoonde betere gezindheid van de sedert opgetredene Koningin van dat rijk, opent zich voor onze houding op Celebes een hoopvol verschiet; terwijl ook in Palembang, naar mate een geregeld bestuur meer wortel schiet, de bevolking aan orde en veiligheid gewend raakt en weder rust en tevredenheid geniet.

Geene reden bestond er dus, om aan den fettor van Takaip en den Keizer van Groot Sonnebait, in wier stelling tegenover het Gouvernement geene gunstige verandering gekomen was, de hun reeds sedert geruimen tijd toegedachte welverdiende tuchtiging langer te onthouden, te minder, omdat de onafhankelijke tartende houding door den vorst van Lidak aangenomen, beteugeling vorderde en een en ander genoegzaam gelijktijdig kon plaats hebben.

In de maand Julij werd dan ook, ter bevordering dezer doeleinden eene voldoende krijgsmagt naar Timor (Koepang) afgezonden. Den 25 September ontving men per telegraaf het verblijdende berigt, dat de ons door Takaip aangedane hoon en beleedigingen op eene voor de eer onzer wapenen allezins streelende wijze gewroken waren.

Na andermaal doch even vruchteloos als vroeger beproefd te hebben, om den fettor van Takaip tot onderwerping te brengen, werd Soenlee, zijn hoofdzetel, na vier zeer vermoeiende marschdagen, bereikt en verwoest. De fettor, van het grootste gedeelte van zijn gevolg verlaten, vlugtte. Men mag verwachten, dat het niet lang zal duren, eer hij aan ons uitgeleverd wordt. De vrees en het ontzag voor onze magt, bij de vorsten van omliggende rijken te weeg gebragt, zal daartoe niet weinig bijdragen. De zege op den vijand, met verlies van veel van zijn volk behaald, is nogtans niet zonder bloedige offers aan onze zijde verworven. Een onderofficier sneuvelde, de kapitein *Juta*, de luitenants *van Leersum* en *Diepentheim*, en nog een Europeesch onderofficier, bekwamen zeer gevaarlijke, eenige inlandsche manschappen minder ernstige wonden, door projectielen van ijzer, kopererts en versteeningen te weeg gebragt. De toestand der gewonden was intusschen volgens de laatste tijdingen allezins bevredigend.

De keizer van Groot-Sonnebait het lot ziende, dat ook hem beschoren was, bood nu terstond zijne onderwerping aan. Uit vrees was hij nogtans niet te bewegen, den resident te Soenlee, waar de troepen hadden post gevat, te ontmoeten. Men verwachtte evenwel, dat de Keizer vrij van den invloed dien zijn fettor op hem uitoefende, zijn aanbod tot onderwerping nader voldoende zoude gestand doen. Vermits ook het weder eenen ongunstigen keer begon te nemen, werd besloten, niet naar 's keizers verblijf op te rukken, maar terug te keeren naar Parittie, van waar de

kolonne, op plus minus 200 man na, den 10den September te Koepang terugkeerde. Een gedeelte zou, met den kommandant der expeditie, naar Lidak vertrekken. Het niet naar Lidak vertrokken gedeelte der expeditie keerde naar Batavia terug, waar het in het laatst van September en in het begin van October aankwam. De vele vermoeijenissen in aanmerking nemende, is de gezondheidstoestand van dit gedeelte der expeditie vrij gunstig.

— Vermits het bij herhaling gebleken is dat de Sultan van Lingga, Riouw en onderhoorigheden, in weerwil van alle teregtwijzingen en waarschuwingen, voortdurend ongehoorzaam en oneerbiedig blijft jegens zijnen opperheer, het Ned.-Indische Gouvernement, heeft de Gouverneur-Generaal den 23 September ll. een manifest afgekondigd, waarbij genoemde Sultan vervallen wordt verklaard van het leen van het rijk van Lingga, Riouw en onderhoorigheden.

— De staat en stand van het rijstgewas op Java onder ultimo Augustus was als volgt: zeer gunstig in de residentien Rembang, Banjoemaas, Kedoe en Kedirie; gunstig in de residentien Preanger Regentschappen, Cheribon, Tagal, Soerabaija, Pasoeroean, Probolingo, Bezoekie, Banjoewangie, Bagelen en Batijtan; vrij gunstig in de residentie Bantam, Batavia, Japara en Madioen; goed in de residentie Samarang; ongunstig in de residentien Krawang en Pekalongan. Van de residentien Buitenzorg, Djocjocarta en Soeracarta worden geene opgaven medegedeeld.

— Van Menado meldt men dat den 18 en 19 Junij jl. in het landschap Gorontalo buitengewone overstroomingen plaats gehad hebben. Het standpunt van het water was zoo hoog, dat van vele huizen in de burger- en boeginesche kampongs slechts de daken zigtbaar waren. Binnen de redoute bereikte het water eene hoogte van 0,50 Ned. el. Vele woningen zijn door den stroom naar zee gevoerd en de schade toegebragt aan het te veld staande gewas en plantsoen, huisraad, bruggen, wegen, buffels, paarden en ander gedierte, is vrij aanzienlijk. Bij deze ramp heeft men geene menschenlevens te betreuren.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 30 November.

TARWE onveranderd: 136 ℔ N. bonte Poolsche *f* 345; 130 ℔ Jar. dito *f* [illegible]; 128 ℔ [illegible] *f* 315; 130 ℔ mind. dito *f* 315; 126 ℔ dito *f* 300; 132 ℔ N. Nassaud. *f* 295; 124 ℔ bonte Eider *f* 225.

Gedroogde ROGGE prijshoudend, ongedroogde wat hooger; 116 ℔ Petersb. *f* 158; 119 ℔ dito *f* 164; 127 ℔ N. Pruiss. *f* 198; 124 ℔ Jar. dito *f* 184; 122 ℔ Jar. Belg. *f* 185; 121 ℔ Galatz *f* 170.

GERST in een doen: 112 ℔ O. Deensche *f* 180.

BOEKWEIT als voren: 119, 120 ℔ Geldersche *f* 242 à *f* 248.

KOOLZAAD lager afgegeven: op 9 v. Olie te leveren in Nov. 69½ B. vl.; in Dec. 70 P. vl.

LIJNZAAD in een doen: 110 ℔ Odessa *f* 355; 108 ℔ Calabriesch *f* 375; 108, 109 ℔ Bombay *f* 367½.

RAAPOLIE williger; [illegible] *f* 38 à *f* 38½; 1 Mei *f* 40½ à *f* 40¾.

LIJNOLIE [illegible] en 1 Dec. prijshoudend, voorjaar williger; op 6/w. *f* 36½; vlieg. [illegible] Dec. *f* 34½ à *f* 35; 1 Maart, April en Mei *f* 34½ à *f* 35.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 42½, vlieg. *f* 41.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 80 à *f* 85.

LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* 11 à *f* 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 1 DECEMBER 1857.

100 Nederl. Ponden Tarwe	van *f* 10,50	tot *f* 11,00.
Het dito dito Rogge Oude	» 0,00	» 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» 5,80	» 5,80.
Het dito dito Boekweit Oude	» 0,00	» 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» 0,00	» 0,00.
Een dito pond Boter	» 0,70	» 0,78.
Zeshonderd Aardappelen (Vat of Mudde)	» 1,90	» 2,10
Het 1000 Eiken Telhout		» 3,00
Het 1000 Doof Hout		» 2,75
De 100 Spaanders		» 4,10.
De » Staniken		» 4,50
De 100 Mutsaard	van *f* 4,00	tot » 5,00.

234e STAATS-LOTERIJ.

TWEEDE KLASSE.

1e Trekking. N°. 366, *f* 1500; N°s. 4588 en 10142, ieder *f* 1000.
2e » N°. 6757, *f* 5000; N°s. 1967 en 17351, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (1 December) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 61⁵/₁₆, 62¹/₁₆, 62; 3 pCt. 73³/₄, 74, 73⁷/₈; 4 pCt. 96[illegible] [illegible] Belgie 2½ pCt. 50; Rusland 5 pCt. 102³/₄, 103; [illegible] 82½, ⅝; 5 pCt. [illegible] 93⅝, ⅞; Spanje 1½ pCt. 24⅞, 25; 3 pCt. Buitenl. 41½; 3 pCt. Binnenl. 36½, ⅝; Portugezen te Londen 43½, 9/16; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 71⅛, ⅜, ½; Zilver Nat. 73½, ⅝, ¼; Zilver 5 pCt. 84½, ⅝, ½; 2½ pCt. 37¼, 5/16.

Advertentien.

KENNISGEVING.

Het GEMEENTEBESTUUR van *Ginneken en Bavel* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat een uittreksel van den overeenkomstig Art. 11 der Wet van den 21. December 1853 (*Staatsblad* N°. 128) vervaardigden STAAT betrekkelijk de verboden Kringen van de Vesting *Breda*, ter voldoening aan het 1ste Lid van Art. 17 dier Wet, ten Raadhuize is nedergelegd, en dat de afkondiging, bedoeld in het tweede Lid van het vermelde Artikel, op den 29. November 1857 heeft plaats gehad.

GINNEKEN, den 23. November 1857.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
R. BUIJSEN,
De Secretaris,
C. W. OOMEN.

COCOS-ZEEP.

DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Cents. — Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuivere loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.

De goede echte soort, die in het VERKOOPHUIS *en de bekende Dépôts* altijd kersversch te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door zuivere, doorschijnende kleur, vaste bewerking, minder scherpte en vettigheid.

Brabänder's Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 Cents het doosje.

STIJFSEL-GLANS.

Een deel van dit POEDER op acht deelen STIJFSEL met elkander opgelost, maakt het strijken veel gemakkelijker, het ijzer loopt glad en gemakkelijk over het goed heen, de strijkster kan eens zooveel werk doen, het goed krijgt een mooijen glans en wordt minder vordig.

Het wordt in zakjes van 2 lood, oud gewigt, verkocht voor 13 Cents. Deze hoeveelheid is berekend op een half pond Stijfsel, oud gewigt.

Verachtelijke onderkruipers hebben er zich ook op toegelegd, deze artikelen na te maken. Om ze echt te bekomen vervoege men zich aan onderstaande Dépôts,

Amsterdam, Verkoophuis.	Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
Boxmeer, G. Muller.	» J. L. Hopman.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	» C. H. Veraart.
» M. H. Rotten.	Grave, J. B. J. Dieren.
» J. Dirks.	Helmond, A. H. Martin.
» J. v. Duuren.	Oosterhout, Wed°. T. van Kappel.
Breda, Wed°. Wiercx Folla.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» » Soomers.	Tilburg, C. H. Domhoff.
» J. C. Kannemans v. Dashorst.	Tholen, T. J. Maas.

En in de bekende Dépôts in de andere Steden.

P. J. PERSIJN, te *Hoorn*, geeft uit en heeft alom verkrijgbaar gesteld:

DAGBOEK VAN ELISE,

een lieve kleine Roman voor gehuwde en ongehuwde jonge Dames, uit het Hoogduitsch, met een PLAAT.

Prijs in linnen band *f* 2,20. — Ingenaaid *f* 1,90.

Dr. C. G. REHLEN'S
GESCHIEDENIS DER ONTDEKKINGEN EN UITVINDINGEN
VAN HET BEGIN DER MENSCHHEID TOT OP ONZEN TIJD.

Naar het Hoogduitsch door *T. J. J. SNELLEBRAND.*

Prijs *f* 0,75. — Voor Schoolgebruik *f* 0,40.

Bij de Uitgevers dezes, [illegible]

HET GELITHOGRAFIEERDE PORTRET,

(NAAR EENE PHOTOGRAPHIE)

VAN WIJLEN

den Hoog Edel Gestrengen Heere I. W. WALTHER,

Generaal-Majoor en Gouverneur der Koninklijke Militaire Akademie te Breda.

Uitgegeven en gelithografieerd ter Koninklijke Steendrukkerij van C. W. MIELING, te *'s Gravenhage.*

Proefdruk, *f* 2.50. — Gewone Afdrukken, *f* 1.50.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.